

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 8 frt. félévre 4 frt. negyedévre 2 frt. Néptanítóknak egész évre 6 frt. félévre 3 frt. negyedévre 1.50. Egyes szám 10 kr.

Felolós szerkesztő:
Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: Csendes-utca, TOTH-féle ház.
Kiadóhivatal: Csendes-utca, OLAH-féle ház.

Kormánypárti piros tojás.

A biztos győzelem tudatában osztogatja a zombori kormánypart hivatalos lapja a husvéti piros tojásokat, — épületes tanácsok kíséretében.

Megvalljuk, — nincs elég morális bátorságunk föltörni ezeket a mameluk-tojásokat, mert elszánt ellenzéki voltak daczára is felünk a záp-tojás szegától.

Hanem igenis ajánljuk mi is ezeket a tojásokat a megtért renegátoknak, kik tele torokkal kiáltottak eddig, hogy ők megvesztegethetetlen ellenzékiek, most pedig le-sültött fővel, szégyenpírral arezunkan setifikálnak a kormánypart sora között Igenis — nekik való ez a husvéti piros tojás, jutalmul elviagadásuk köpenyforgatásuknak.

S ha e tojásból előtörö penetrális bűz esavarni fogja orrukat, jusson eszükbe, hogy volt idő, midőn a tiszta meggyőződés s a lelkiismeret szeplőtlen sugallata nyújtotta számukra az úde, friss husvétit tojásokat.

Jusson eszükbe, hogy volt idő, midőn magasan lengett az ellenzék diadalmas zászlója, melynek diestélyében sütkéreztek ők, de melyről most — önérdékből, haszonlesésből — letépni óhajtkák a diadalmi jelvényt s juldási szemérmelenséggel akarják Tisza Kálmán póznájára föltűzni.

Jusson eszükbe, hogy husvét volt akkor is a politika világában, midőn az erőszakkal sirba tett elv s meggyőződés ellenállhatatlan erővel támadt föl s a hit világa áradt szét a szivekben... Husvét van ma is, de ezt a husvétot ők az ellenzéki hit eltemetésére, megtörésére, keresztreteszítésére akarják felhasználni.

Menjenek el f. hó 11-én d. e. 11 órákor a kormánypart Goigotha-hegyére, vigyék föl az ellenzéki elveket, fészítsék föl s köpjék le! — Hiszen csak 3 év előtt imádták s lelkesültek érte, illő, hogy most sárba gözöljék...

Csak rajta Judások, adjatok el elveiteket, hiszen van, a ki megveszi.

S vajjon hány ezüst pénzt kaptok érte?

Mossátok azután kezeiteket, — mint a kik ártatlanabb vagytok Pilátusnál.

Adjatok példát a világnak!

Hadd tanuljunk toletok elvűhséget, jellemzsilárl-

ságot! Tanítsatok meg bennünket himni a becsületes tiszta meggyőződésben! Legyetek apostolaink abban a nemes tudományban, hogyan kell a politikai hitehagyottság szent tanait elcsajfítani.

„Speziális — lokális — érdekek!” — „Földrajzi összetartozóság érzete!” — „Józan, tapintatos elhatározás.” — „Gyakorlati kérdésekben a józan önzés (!) teljesen jogosult.” — „Senki se kívánhatja fölünk, ha szomszédunk, ha honfitársunk is, hogy őt jobban szeressük, mint önmagunkat!” — Husvét napján ilyen s ennél „öke sebb” tanácsokkal szolgál a kormánypárti sarga lapu, pedig husvét napján illenék neki igazat mondani s ne önzés diktálta sophismák, hanem Krisztus urunk szavait illesztie: „Szeresd felebarátodat, mint tennmagadat!”

Van ezen kormánypárti jeles szeszaporítás közt egy igen pompás „ige”, melyet ajánlunk az ellenzék renegátjai szives figyelmébe.

Hangzik pedig ez a hírhedt mondas imily gyönyörűségeen:

„Nem hiszünk, hogy ezen erkölcsileg kifogás talan, természetileg ösztönszerű (staj to?) politikailag jogosult felfogás ellen bármely oldalról s bármely ik polgári osztály köréből ó vás legyen emelhető.

Nehogy ezen husvétit piros tojásosztogató farizeus sokáig gyönyörködjek ebben a kitünő gallimathiaszban, s higgye, miszerint ez ellen óvást senki se fog emelni, — kijelentjük, hogy mi éppen erkölcsi, „természetileg ösztönszerű” s politikailag jogosult okokból igenis óvást emelünk felfogása ellen, s miután nagyon hiszünk, hogy „valamit” mindenáron mondani akart, Krisztus szavaival sobhajtk: „Boecássek meg uram, mert nem tudja mit esel lekszik!”

Ódv a tiszta jellemű ellenzéki polgárságnak husvét napján!

A hitehagyottoknak pedig gratulálunk a „B—a” által adott pirostojásokhoz!

Jó étvágyat hozzá!

Feltámadunk.

A lélek magába száll, leteszi egy perecre az elcsüggedés terhét, a szív elfelejti kosorogó bánatát s az ajk nem nyílik jajongó panaszra.

A mely sebek rózsuákká változának

Igézteben esokok záporának;

Örömkialtás harsog át a földön;

Dicséretessék az Isten mindörökkön.

Rudnánjesky Gyula.

A velencei csalogány.

— Életek a 18. század művészetvilágából —

Irta: **Braunsfeld Ede**, Fordította: **Szabadska Gyula**.

Emberemlékezetét óta nem volt még Bries, a jó császárváros, oly feszült izgatótságra, mint éppen az 1725. és 1726. esztendőben. A császári udvari körben, éppen egy mint a polgárok természetben, nem tudtak felhagyni egy thema eszevésével és megvitatásával, mely már olyan gyakran lett minden oldalról megbeszélve s a mely ennek daczára mégis mindig érdekes alakban került szőnyegre, — de természetesen mindig több és újabb anyag föléldött hozzá.

Az utolsó eset 1726-ban történt egy barátságos júniusi napon; bármely utczában ment is az ember, mindenütt összegúgárok tekeit és nem felesleggel egyébből, mint a régi bő- anyagú themáról.

De vajjon mit is tartalmazhat az egában? Talán egy hatalmas, világrendítő háborút, vagy egy bekövetkezett zendülést az ország belsejében?

Oh nem!

Egyáltalában ennek semmi köze sincs a csintalan politikához, csak egy énekesnőről, egy olasz énekesméről szól, ki a zenekedvő VI. Károly udvari operájához volt szerződötve, hol az énekesnők sokszor tucatszámra tartózkodtak. De ezen tucatszámú énekesnők köze ő semmi esetre sem tartozott. Oly esengő, tiszta, kedves és fájdalmas hangja volt, minővel még nem bírt énekesnő és e mellett elbájosan szép volt; fényes telete szeméivel barátságosan és pajánul tekintett mindenkire és telve volt önműszeggel; tehát nem is lehet előalkozni azon, hogy minden embert meggyőzzön és hogy minden hölgyet aggodalomba és haragba ejtett. Különbözle rangú fiatal urak, lovagok rajongtak érte; miatta még párbaft is vívtak. Az ifjú Waldenburg gróf föltekeny lett a szép énekesnőre, mivel ez barátság-

A jelen sötét képei, komor alakjai láthatlanokká lesznek, a jövő reményének vakító dus fényében.

A föld porába tiprott kétségbeesés, a gazság sárában faldokló becsület, a személt megfosztott igazság és a ledér feleslettség által meglurczolt erkölcs: áhitatteli szent szolozsmában emelkednek az egek urához ezen a szent napon, a melyen az embertől született isten fia ki- lépett a szikla-sírból s legyőzte a halált, hogy az üldözött, agyongyötört jó, még a sirban se veszítse el azt a hitet, hogy nem győzelmekedhetik rajta a rossz!

Áhitattal száll föl az ének: „Feltámadunk, halleluja!” Igen feltámadunk!

Nem üres szó, nem hiú reménység ez, hanem a világ örök törvénye, mely az ember gondertheres küzdelmeinek közepette egy szebb jövőnek szolgál zálogául!

Vessünk egy pillantást a természetnek nagy könyvébe és vegyük kezünkbe a nemzetek történelmének tanulmányokban gazdag lapjait, mindig és mindenütt a feltámadás örök igazsága oszlatja el a tepeledő kétkedés boruját.

A nagy mindenség örökkévalóságának az újjászűletés képezi az alapelvét. Újjászűletés nélkül megsemmisül- nének az elemek, újjászűletés nélkül nem állhatna el- lent a rombolás erejének semmi és senki!

Es a mi a természetéről s a természet elemeiről: áll az a népekről, a nemzetekről, az államról, a társadalmról s a családokról is. Egy és ugyanazon törvény alárendeltje valamennyi! Egy és ugyanazon elv uralkodik fölöttük, egy a létfeltételük s ugyanaz a védbástyájuk, a mentő horgonyuk.

Ha csak egy pillanatra meginogna s meginoghatna bennünk az újjászűletés, a feltámadás hite, ki kellene szakítani keblünkbel a szívet, hogy ne legyen mivel érezni, ki kellene venni fejünkbel az agyvelőt, hogy ne legyen mivel gondolkodni, mert a feltámadás igazságába vetett hit nélkül nagyon sokszor az örület martaléka lenne a nemesen érző szív s a fenköltlen gondolkodó ész?

Hasztalan kacag az önzés, hasztalan dühöng az önkény, hasztalan vigyorog az erkölcselenség, a szabadság, az erény, az igazság megfeszíthető, de meg nem ölhető, újjászűletik és feltámad!

Hasztalan rákák az emberek az elviselhetetlen

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

HUSVÉTHA.

h szörjatók virágot, zengjettek dalt!
Ime feltámadt a dieső, ki meghalt.
Legyen minden szó áldás és imádság;
A szevedők égők' derülni lassák.

A kit lesújtott rossz napok csapása,
Gondoljon az örök feltámadásra;
Mert véget ér bármily nehéz a bánat,
Halál nyomán új élet sarja támad.

Nem kell a búsnak elcsüggedni gyáván;
Felhőkön kél a hétív sárkány.
Ha folytak már arezunkon süttő könnyek
Rózsája szebb lesz azután az örömmek.

Jézus nem vesztő nagy hitét reményét
Bár elborolni látta sorsa éjét;
A keresztán is fűrt és megbesáttott
Mégvalva kínok árán a világot.

Érezte, tudta, jönni kell időnek,
Hogy sirjához zarándokolni jönek,
S keresztáthálból szent feltámadása:
Majd millióknak lesz vigasztalása.

S az ige testté lön: az isten-ember
El s uralkodik a végtelenben;
Fény lengedez tükrén az ég-zárnak,
Halleluját zeng minden ajk az Úrnak

gosabban mosolygott, mint szokott, a szép Zachitz báróra. Waldenburg gróf tehát kihívta és Zachitz szívet keresztül lötte, azután — elillant.

Ilyen veszedelm érte az idegen nőt!

A véres párviadal híre mint egy rohanó tűzár röplött végig az egész városban; a császári udvarba is eljutott, de még az erdemes Fux karnagy esndes házába is behatolt, ki egyenesen megiltá barátainak és ismerőseinek, hogy ilyen haszon- talan híreket terjeszzenek az olasz nőről; azonban ezen különös és nevezetes hírt mégis meg kellett hallania az ő erdemes gazd'asszonyától. A mint elmondta ez mondókáját, megszidta illendően az öreg karnagy a fiatal sommittevit, mondván: hogy neki serenyen kellene dolgozni, mert a többi jámbor halsandó- nak, nem pedig ilyen hadarságokat hallgatni. Befelezésül pedig azt mondá neki, a fiatal Kátának, szívréható hangon, hogy más- kor ne hallgasson az ilyen haszonatlan, csacsagosokra. Azután ismét rózsaszálához ül és gondolatait könyvzeretni akará, hogy a félbeszakított munkát ismét folytassa; de bármikép is erőlködött, mindig csak a szép idegen nőre gondolt, ki neki kedves kollemével és esodáltságos szép hangjával mindig mint egy istenasszony jelent meg...

Talán egy óráig állt így télenül, képzeletében a szép olasz nőt látva.

Egészerre csak kopogás hallatszik aajtján.

„Tessék!” — hangzik a karnaster fonyadt ajkairól s erre egy nagy, derek urhölgy lép be. A karnagy elesodalkozott azután egyet igazított — magát melyen meghajtvá — selyem- sapkáján, melyet mindig fején hordozott és gyorsan egy karos- székot tolt előbbre. Ö ismerie e magasarangú hölgyet, talán az udvari ünnepelekről; ez Waldenburg grófné volt, a boldog du elista édes anyja. A grófné kimerülten engedé magát a karosképhe, azután így szólott:

„Önhöz jövök karnagy úr, mert ön a legalkalmasabb egyéniség, hogy nekem segíten.”

Az öreg karnagy udvariasan meghajlta magát. „Ha csak requiemet akar készíttetni annak a szelmára, a kit az ő rossz fia agyonlított” — gondolt magában.

„Talán hallott már azon szerencsétlenségről, a mely engemet ért” folytatá tovább a grófné. „Oh Istenem! hol lehet most az én Ferikém! Es látta, ennek csak azon velenczei hölgy az oka; tehát azért jöttem önhöz, hogy lehető módon üznő őt ki a városból, hiszen valóságos varázsló ő, ki még

terheket egymásnak a vállakra, hasztalan uszítják a társadalmi osztályokat egymásra: hasztalan agyargódik egyik fajta a másik, — hasztalan rántja ki a tudatlanság az esz alul a talajt, — hasztalan mossa kezét a butaság partfogója: a szeretet vallása, az egyenlőség tana, a testvériség elve, az ész s a bölcsesség vértanúkká lehetnek, de újjászületnek, feltámadnak!

Ime, pillantsunk a Krisztus születése utáni 33-ik évbe vissza! Mit látnak lelki szemek?

Magásra emelt fővel, kifeszített mellel, diadalmas arccsal áll Jeruzsálem fényes templomában a szentek szejtje előtt a főpap; mosolyogva, győzelemtáncos kéjeleg Dávid zsolozsmáinak hangjaira a ravasz farizeus; világ megvető guynyival néz végig a házak tömkelegén, palotájának tetejéről, a keleti növények bűvös illatát sziva, Pilátus, buta nyugalom karjai közt elegend a római érdekeltség taligása. Herodes, s gondatlanul hullámzik, ünnepi köntösét mutogatva az utcákon Izrael népe.

Nincs a ki romba döntse Salamon templomát; nincs a ki lerántsa a butáról álarczát; nincs a ki jogot követeljen a szegény nép számára: nincs a ki költelmű figyelmetné a fejedelmet; nincs a ki szemére lobbantsa büfeneit a társadalomnak; nincs a ki a templomból még egyszer ki merje korbácsolni az úzereket. Jézus, az istenember ott fekszik a katonák által örzött szikla sírban!

Lehorgaszott fejjel, könnye lábát szemmel, fájdalomtálcza arccsal, remegő kebellet ünek a Koponya-hegy aljában, a keresztre feszített mester hívei, tanítványai. Nem tudni mi nagyobb, mi sötétebb: a gyász, mely egész lényüket hatalmába kerítette, avagy a kétség, mely a jövőt eltakarja előlük? Reményük sugara, a rejtvény mecsének sovány fényénél is halványabb!

„Egy kissé — és nem látjátok az ember fiát, egy kissé — és ismét látjátok őt!”

„Ha az idők betelnek: újra eljövök!”

Igy hangzott a bizalmat keltő vigasz!

Őh de mikor telnek be az idők s mennyi az az „egy kissé?” — És ha betelnek az idők: csakugyan eljő-e újra?

A hatalom s a gonosz ravaszság óh hirtelen mosolyog, nem akarja tudni, hogy a kóhálmok által élet van s hogy az újjászületés percében a csendes folyam lerázza hátáról s összetúzza a jégkéregt.

A bánat gyermeke, a kétségbeesett ember nem tudja elhinni, hogy a sürű telhők eloszlának s a nap ismét ragyogni és éltetni fog!

A test és a szellem gyilkosai mesének tartják a sírok megnyílását!

De ni, mi az?

„A kő nincs ott!” hallja egyszerre a főpap s a szövetség ládája ropog.

„A koporsó üres!” hallja a helytartó, a király s remegve riad fel mind a kettő.

„A Messiasz nincs itt!” hallják a tanítványok s a bizalom visszatér kebleikbe, a remény erőt, bátorságot lehel beléjük.

mindnyájunkat veszélybe dönt a párjót óta Zachitz báróval haragban vagyok, oh Istenem! pedig olyan szoros barátságban állunk egymással!!... Eppen azért nem lehet most késedelmezni, nemde kedves karnagy ur??
Itt elhallgatott és mélyen nézett, kérdőleg, Fuxra, ki zavarában alig jutott szöhoz.

„Tehát signora Bordoninak, — nyögte ki végre — „okvetlenül...”

„Nem is lehet kétség e fölött, — szolt közbe sebesen az izgatott grófné. — „Ugy van, a miatt mondanék, a kell nekni menni innen és ha ezt kieszakóli, — nem leszek fukar.”

„De én, fajtádom! nem mondhatom ki véleményemet, — folytatá az öreg karnagy; — sohasem fogok találni signora Bordonira olyan okot, hogy őt ilyen alávaló módon előzhethem.”

„Ugy,” szolt a grófné, „ugy! tehát el is végezte már... itt megtört szava, valami más jutott eszébe és folytató: „Néhány tulságosan okos ember bebizonyítá, hogy nincsenek boszorkányok. Milyen ostobaság! Csak mennének azok ezen itáliai nőhöz, ennek kilátási fekete szeméből a boszorkányosság! És hogy honnan származik, mely városból, mily szülőkől, azt sem tudja senki!”

„Kedzethen mindenütt csak a signoráról beszéltek; tehát a meghívás és szerződés igen gyorsan történt, mivel ő felsége attól félt, hogy más fogja szerződött, a mint mondan szokták: orra elől majd más fogja elkapni.”

„Es ez jól történt így; mert a mint utólag megtudtuk, a francia udvarban is igen fáradozának a signora elnyerhetéseért és így, ha nem sürgöttök volna olyannyira a dolgot, talán nem is kaphattak volna meg őt.”

„Es ez mindenestre jobb lett volna, — mondá a grófné. — „Sok szerencsétlenség hártított volna el ezáltal. Szegény Ferikém! egy ilyen kalandos hölgynek kellett őt szerencsétlenségként dönteni!”

„Az előtt sok esodálatosan kalandosat beszéltek a signoráról, — mondá tovább az öreg karnagy, ki mostan már tökéletesen visszazarere nyugodtelkeségét.”

„Fajtádom! sokkal jobban szeretjük őt semhogy ilyen privát ügyével törődjenk. En kezeimet mosom tehát, mert ezen különféle hírek, melyek szájról-szájra szállanak, nekem olyan igaztalanok tetszenek; az én barátom Francesco Gasparini, a Della Piotta conservatorium igazgatója, kinél signora Bordonin tanúnyait végzete, többször kért tőlem közelebbi tudósítást Faustínáról, és én képes vagyok minden gyűlölet és irigy árnyékodást az egyenes igazsággal megczafolni.”

(Folytatása következik.)

„Feltámadott!” hallja a nép s leborol.

Az „eszme” megtestesült, az „elv” győzedelmes ledett, az „ige” uralkodik s a világ egyik végétől a másikig csupán az hangzik: „Hallelujá!” — a világ meg van váltva, „feltámadott!”

Igy volt és így történt ezernyolczszázötvennégy év előtt (harminczhárom évvel Krisztus születése után), így van ma és így lesz a világ végeig!

Az a „feltámadott!” azt bizonyítja, hogy a természetben s az eszmék világában nincs halál! Hogy az igazságot megolni nem lehet, hogy az erény, a becsület túléli a hűnt, az erkölcselenséget s a beestelenséget!

Az a „feltámadott!” azt bizonyítja, hogy nincs olyan kő, a melyet le nem gördíthetne a mindenható ereje; nincs olyan mély sír, a melyből ki ne törhetne a tökéletes eszme!

Ne essék tehát kétségbe senki; ne kételkedjék tehát senki!

Látott a magyar már szomorubb nypokat is; voltunk mi már a világ által lenézett köldöcsök, — voltunk a magunk szégyene és mégis el tudtuk a szégyenünket feledtetni dícsőségünkkel. Sors, idők vilhara, emberek arulása sokszor levert már bennünket s mégis feltámadunk! Ne férjen hát szívünkhez csüggedés, ne ölje ki belőlünk a hitet, a tetterőt semmi. A szeretet, a szabadság, az egyenlőség és testvériség istene feltámadott: nem hal meg az, a ki igaz követője!

Bizva, remélve, erős hittel zengjük tehát: „Hallelujá!” és szívünk mélyéből örövendünk, hogy „feltámadott!” mert feltámadunk mi is!

Bulgária történelme.

„Tanulmányok” írta: Szathmáry György.

Kiadta: AIGNER LAJOS Budapestben.
(Folytatás.)

Bulgáriát a pártusák végrőlása felé sietteték. A bojárok Mihályt, a vidmi despotát választották meg czárnak (1320—1330). Vele kezdődik a tirnovói birodalom 3. és utolsó dinasztiája. Nemskóra kitört a vizsály a bolgárok és szerbek közt. Mindkét fejedelem személyesen vett részt a csatában (1336) melynek vége az lett, hogy Mihály elesett, a bolgárok szétverettek, s Bulgária hatalma örökre romba dőlt. A bolgár uralkodó Dusan István (1331—1365) szerb királytól függött. Dusan halála után Szerbiában nagy villongások törtek ki. Az ozmánok mind fenyegetőbben léptek föl. A városok lakói egymásután hódoltak meg a török csapatoknak, 1389-ben az ozmánok teljesen szétverték a délszlávok seregét a Balkánon s a törököknek immár megnyit az út egész a Száváig. Ez volt a híres rigomezse csata eredménye. A törökök nem annaktáltak az elfoglalt területeket. A szultán Szerbiában Lazarevics Istvánt helyezte a trónra, s adófizetésre, és segédszereket küldésére kötelezte.

A törökök neszt vették, hogy S i s m á n bolgár czár titokban a magyarokkal akadozik. Bajazid török szultán irtózatossal vette ezért. Tirnovót bevette s a lakosság nak azt a részét, mely szépség, születés, s gazdagságban tunt ki, Ázsiába internáltatta. Hogy mi lett vége az utolsó bolgár czárnak, Sismánnak, az még ma nincs felderítve. Bulgaria eleste nagy aggodalmat kellett Magyarországon 1394-ben Budára gyűltek a magyar rendek. Zsigmond király küldöttséget menesztett a szultánhoz szemrehányásokat teendő Bulgária elfoglalásáért, mely a magyar koronához tartozik. Ily előzmények után történt 1396-ban a níkapolyi csata mely a magyarok szerezésünlől végződött. Bulgária városai re szint uromboltak, rezint török kiváltságokat kaptak. Bulgária meghódítása török részről befejeztetett. A bolgárok megkísértették föltagasztani hallottaiból Bulgáriát, de siker tellenül. Szerbia Brankovics György alatt egész Belgrádig az ozmánok hatalmába került. E korbá esik Hunyadi János szereplése. A szerencsétlen vármai csata (1444. nov. 10.) utolsó kísérlet volt a nyugoti kereszténység részéről Bulgaria felszabadítására.

II.
Bulgária, más néven Zájorje, tartományokra volt felosztva. A bolgár uralkodó nem beszélt magyaról egyes vagy többes számú első személyben, hanem így: az én cászárságom. Ünnepeles alkalmakkor bíbor paátban jelent meg. A női ág ki volt zárva a trónörökösésből Ha a női ág kihalt, a bojárok maguk közül választottak uralkodót. Így Mihály és Sándor választás után jutottak a trónhoz. A tirnovói 21 czárnó közül nyolcz görög, öt bolgár, három szerb, két oláh, egy magyar, egy kun, és egy zsidó volt. A magyar nőnek (II Assán nejék) emléket a bolgár ortodoxok egyház templom énekeiben is fentartotta.

Mi az egyházat illeti, a tirnovói patriaráchatus hét metropolióól állott. A kolostorok jelentékeny vagyonnal és kiváltságokkal bírtak. A Bila mellett, Szt. János kolostor a környező kegyekkel huszonhárom falut birt.

A bojártság intézményével okozatos összefüggésben állt a jobbátság intézménye. A jobbágság végzete a közmunkát s robot szolgálatot tett az uralkodónak, a bojároknak (nemeseknek) és a kolostoroknak. A török uralom alatt a ragyasi kereskedők, kik az egész országot behálózták. Konstantinápolytól Belgrádig husz nap alatt, Konstantinápolytól Nisén és Novi-Bazáron át Spalatóig 38—30 nap alatt jutottak el.

A bolgár hadvezérek közül csak egy válik ki különösen, Iván aki 1323-ban Filippóval a bizancziak ellen mesés hősieség és ügyességel védte. A kúnok nagy sereget játszottak a bolgár hadseregben.

Meg kell itt emlékeznünk a bolgároknek egy lázadási kísérletéről, mert a mi történelmünkkel és összefügg. Báthory Zsigmond erdélyi fejedeleme megüzente 1595-ben Torokországnak a háborút, és Oláhországba betört. György Pál a bolgárok helyzetéről előterjesztést tett a fejedelemlnek és fölajánlotta szolgálát a fejedeleme elfogadott ugyan de a fölkelés nem vezetett czélhoz.

A magyar és osztrak hadseregeinek győzedelmes elonyomulása a XVII században nagy reményeket ébresztett a bolgárokban. 1689-ben csapataink ugyan sok várat bevettek, de azok ismét a törökök birtokába jutottak.

Nagy csapás érte Torokországot de különösen Bulgáriát a kirsdalok rabló uralma alatt (1792—1804.) Kőrul belül azt a szerepet játszották a kirsdalok mint Mátás idejében a esehkek Magyarországon. A porta 1769-be 40,000 katonát küldött a szervezett rablócsapatok ellen, de katonái szétverettek. A rablók vezére 80,000 katonával rendelkezett s irtóztató pusztításokat vitt végre. A porta látva a veszélyt 100,000 katonát küldött a rablók vezére Paszván Oglu ellen aki kirsdaljának legnagyobb részét elbocsátotta maga pedig 12,000 leghibebb katonájával elszalcsolta magát Vidniában. Áprilisban a porta 120,000 katonája vette körül Vidni mindon oldalról. Egy fél évig tartott az ostrom s az lett a vége, hogy a porta hatalmas serege szétverette. 1804-ben végre egy európailag szervezett sereg tökreretette a rablók hadsapatát.

Alig ért véget a kirsdál hadjárata, máris új csapás érte Bulgáriát. Kitört a század első tízédecében az orosz-török háború.

Az orosz hadsereg támogatva a hajduk és önkéntesek által, okkupálta Bulgáriát. A hadjáratok a bukresti (1816) béke vetett végett, melynek alapján az oroszok Bulgáriát kapták. A háboru alatt az oroszok kietlen pusztává tették Bulgáriát.

A görög forradalmat Oroszország új háborura használta föl melynek sikerét majlsem a bolgár önkénteseknek köszönheté. A drinápolyi békekötés (1820) után az oroszok a bolgárok kérelméről mégsem akartak mitsem tudni. A hadi kárptótlás teljes kiegyenlítéség (1830) az oroszok megszállva tartották Szalisztriát.

A krími háboru után nagyon leszálltak a bolgárok abbeli reményei, hogy majd segít Oroszország. A párisi békekötés (1856) következtében a porta kiadta a híres Matti huzumot, melyben kimondottat a nemzeti és vallási egyenjogúság, vallási és lelkiismereti szabadság, a kereszténységnek állami hivatalokban és a hadseregben való alkalmaztatása. Ezentul egyházi mozgalmak vettek igénybe egész Bulgáriát népét. Az ezen mozgalmak közepette történt, hogy az oroszok elfoglalták a Kaukázust. Ennek anyiban van visszahatása Bulgáriára, hogy a törökök részéről több engedelményben részesültek.

A vallásos mozgalomban az oroszok allattomos működése ismét izgalomba hozták a kedélyeket, A bolgárok végre kivívták egyházi autonómiajukat.

A legutolsó orosz-török háboru kezdetén az orosz czár a bolgárokhoz proklamációt intézett a melyben felszólította őket hogy csatlakozzanak az orosz lögekökhöz. „A szerint amit az oroszok elő nyomulni fognak Bulgáriába — mondja a czár — a török kormányzatot egy rendes szervezet fogja pótolni.” Hogy milyen kormányzatot nyert Bulgária, azt mindannyan tudjuk.

Kossuth az antiszemitákról.

A függetlenségű és 48-as párt egyik tagja Kossuth Lajost az antiszemiták által követelt eljárásról tudósítva s nyilatkozársra tisztelettel felkérván, nagy hazánkba következő elölletet küldött neki:

„Hogy az antiszemiták egyenesen az önök pártja ellen dolgoznak, azt látom, sajnálattal látom, mert biz az igen valószínű, hogy sok bajt fognak önöknek csinálni; mert a függetlenségű elvhez hű néphez azzal fordulnak, hogy ők az igazi függetlenségűek; közjogi tekintetben ők is úgy kívánják a tábba függetlenségű, mint önök; a különbség csak az, hogy ők többet akarnak; nemcsak a némettől, hanem a zsidóktól is függetlennit akarják a hazát.

„En nyilatkozom a zsidókérdeésben. Ott van Helfnyél levelem. Ha nevelmem visszazelés történik, kezekben van a czólatok. Reproduktáltsak, ismertessék az illető helyeken, ha azoknak látják. Többet jobbat sem mondhatnék.”

„Hancsón az irja, hogy „igaztásakban de sőt némely országgyűlési beszédekben is abból merítenek argumentumot, hogy önök az en tanácsom ellen járának el, mert én azt tanácsoltam egy réggib levelemben, hogy a zsidó alá tömörüljen mind az a ki a függetlenségűt akarja s kutassuk, mikép gondolkozik valaki más kérdéseben.”

„En nem hiszem, hogy ezt valaha így mondtam volna. Mikor a pártéim kérdés forgott fenn, igenis tanácsoltam, hogy a függetlenségű ezimet vegyék fel, mert az alá minden árnnyalat ellen, a 48 is ellen, meg én is elférek; és azt is mondhatom, hogy a pártkételek nem involválhatják a nézetegységűt oly kérdéseken is, a melyek nem párt elvi kérdések s mert nem azok, nyilt bevédeknek tekintethők.”

„De a jogegyenlőségű kérdése párt elvi kérdés. En erről határozottan nyilatkozom azon levelemben, melyet a zsidókérdeésben Helfny barátomhoz írtam; ott világosan ez áll: „azt az önfentartás kötelessége parancsolja, hogy idegen zsidóknak épűgy, mint idegen panszláv vagy panromán elemeknek Magyarorszába csoportosulása meg ne engedtesék, de hogy azok közül kiket a demokratikus iránynak hódoló igazság az ország polgárai közé sorozott, csak egy teremtet lélekeknek is jogegyenlőségűt megczorbítások, és a függetlenségű párt meg nem engedheti.”

„Ugyazonan levelemben még azt is írтам: „Kétségtelessen tartom, hogy az ország polgárai közt a faj, nyelv s valláskülönbség nélkül jogegyenlőségűt nagy elve nem oly dolog, melyet a párt tagjaira nézve nyilt kérdéssé lehessen deklarálni, s ha volnának akik ez elvet megtagadnak, azokat a párt tagjainak lehessen tekinteni.”

„No kérem, e levelem 1882. novemberben az ország csaknem minden lapjában közzel volt; hát ha igaz, hogy az antiszemiták ezzel ellenkezőleg mernek rám hivatközni, hát miért nem olvassák fejükre ezt az agyonzúdó czófolatot?”

MATTONI ERZSÉBELI SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapesten (Budán).

Idény: május 1-től szeptember 30-ig.

A gyógyhely forrásai ajánlatok: a belek bántalmainak, alhasi és általános vérbőségnek, májbetegségeknél, aranyérel, túlságos elhízásnál, köszvénynek és női bajoknak.

Rendelő orvos: dr. BRUCK J. (vigadó-tér 1. sz.)

Egészesen fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő, fontos közlekedés a társaságoknál reggeli 5 órától kezdve. Állomás hely, Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület közelében.

10-1 Tulajdonos: **Mattoni Henrik.**

Felülső szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Nagy készleteim kevésbítésére

áruim árát 25%-al leszállítottam, és raktáram megtekintésére a sz. az olcsó árak meggyőződésére a n. é. közönséget tiszteltem, meghívom

TESTORY

BUDAPEST.
HAAS-PALOTA.

Jegyzék:

Fémáruk:

	frttól fríg
Hamu, gyufatartó valódi bronz vagy imitált	— 50 3.50
Gyertya- vagy kézi gyertyatartó bronz vagy imitált	1.50 6.—
Girandolok, kétáru gyertyatartó bronz vagy imitált	4.— 35.—
Tentartó vagy szivartartó bronz vagy imitált	2.— 10.—
Complet készletek	15.— 40.—
Complet dohányzó-készletek	12.— 30.—
Vizítárgyántal	6.— 40.—
Álló órák és fali órák	18.— 80.—
Óra garnitúrák	50.— 159.—
Asztali lámpák, teljes felszereléssel bronz vagy imitált	2.— 25.—
Püggő-lámpák	1.50 65.—
Hálószoba lámpák	3.50 25.—

Porcellán és fayence áruk:

Vázak és virágcserepek	2.— 25.—
Vizítárgyántal bronzal montirozott	3.— 30.—
Írókézletek bronzal felszerelve	16.— 25.—
Fali plateaux bronzal felszerelve	3.— 30.—
Kávész. és tea-készletek genre vieux saxe	12.— 45.—
Toilette service	6.— 13.—
Lámpák, teljesen felszerelve	12.— 60.—
Hamu vagy ékszersz. tartó	— 50 5.—
Szobrok, csoportok, színes vagy fehér	1.— 50.—

Salonbutorok:

Ékszer, szivar és írókaszéták	6.— 25.—
Szivarszekrény, díszesen felszerelve	25.— 100.—
Asztalkák, egyszerű v. bronzal díszített	8.— 40.—
Etágerek	10.— 60.—
Fali etágerek	10.— 40.—
Szivarzó vagy tea-asztalkák	8.— 22.—
Oszlopok finoman felszerelve	8.— 50.—
Képfalványok, sima vagy metszett	15.— 50.—
Székek, feuteuiliek francia genre	12.— 25.—

Különbözők:

Legyzök	2.— 60.—
Lágon és faöntartó	2.— 15.—
Bonbonierek, kis kasszák	1.50 20.—
Tükrök bronzal felszerelve	12.— 80.—

Legjobb bel- és külföldi borok.

A topolyai izr. hitközségnek egy elbontott gőzfürdőből maradt igen jó karban levő és összes felszerelvényeivel ellátott kis gőzkazán igen jutányos áron eladó.

ZOMBORBAN,

a színház átellenében PROKOPP-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint elvállalok mindennemű

fehér s tarka hímzést

a legpontosabb s legtisztább kiállításban.

Tisztelettel

Kánn Berta.

ZOMBORBAN,

a színház átellenében PROKOPP-féle ház.

Melbetegségek

görcsös köhögés, hurut, főképen pedig a kezdetleges Tüdő-sorvadásnál megbízhatóbb gyógyszer a Falkensteini Kallivoda József vegylaboratóriumában készült

Ortovillsavas-vas-mész-chinaszörp,

melynek rövid használata után a gyötört köhögés megnyhul az éjjeli izzadások megszűnnek és a beteg meglepő gyorsan ismét a jólét érzetét fogja elérni.

Ára egy eredeti üvegek használati utasítással együtt 1 frt 50 kr kapható Zomborban egyedül SALY ANTAL, dr. gyógyszerárban.

HABIG-féle kalapok

B. & C. HABIG

bécsi cs. kir. udvari kalap-gyárosok

egyedüli raktára Zomborban

Kaufmann S. utódja,

Tárczay-féle házban, Reichert J. óraművész úr üzlete mellett.

Együtt van szerencsém gazdagon felszerelt raktáromat mindennemű **női ruhaneműek**, mantille-ok, mantille-ek, esőköpenyek s jaquetté-kben, valamint **férfi-íngek** a legfinomabb minőségben, **nyakkendők gyönyörű tükkel**, esernyők s kalapok a legolcsóbb árak mellett.

HABIG-féle kalapok

Theodorovits Gy. Miklós és fia fakeskedés áthelyezése.

Üzlethelyiség változtatás.

A Zombor szab. kir. város beálló szabályrendelete életbeléptetése tekintetéből áthelyezzük gazdagon felszerelt

fakeskedésünket

belvárosból Cserevka Nemes-Militicsi-utca Kandler József ur háza átellenében fekvő saját telek helyiségünkre. — Ezt igen tisztelt vevőink becses tudomására hozván, egyszersmind megjegezzük, hogy ezen áthelyezés folytán megszabadultunk a drága bér fizetése alól és ama kellemes helyzetbe jutottunk, hogy portékánkat tisztelt vevőinknek különösen nagyobb megrendeléseket igen jutányos árakon szolgálhassuk.

Ajánlja üzletünket úgy az eddigi vevőinknek, mint ezután nálunk vásárolni szándékozóknak, számosabban látogatni sziveskedjenek

Theodorovits Gy. Miklós és fia.

Cserevka, külváros Nemes-Militicsi-utca

Gavora József

római kath. magyar czég az 1885. évi budapesti orsz. kiállításán a kiállítási nagy éremmel kitűnő munka- és jó ízlésért kitüntetve Budapestben, váci-utca 17. sz.

Ajánlom dusan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat, a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben. — Nevezetesen:

Miseruhák

római kath. és görög keleti egyházak részére

Egyházi és társulati lobogók.

Tűzoltó, iskolás gyermek, Mária társulati, ipar-társulati, dalegyleti s temetkezési-egyleti zászlók,

sz. szobrok, csillárok, kelyhek, falies

oltár gyertyatartók, oltár-lámpák,

monstráncziák,

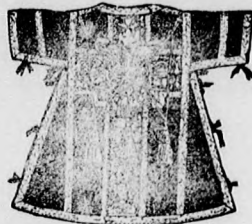
stáció-képek, oltárok.

urkoporsók,

stb. stb.

Pontosságomat több százra menő elismerő oklevéllel bizonylthatom.

Árjegyzék és költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök.

Régi ruhák újítását, valamint tűz-aranyozást és ezüstölést elvállalok és olcsón készítek el.

Arany-, ezüst- és selyem-hímzések és hímzett egyházi ruhák nagy választékban.

Egyházi csipkék,

oltárterítők,

fali kereszték,

iskola-kereszték.

Egyházi szövetek.

Damastok, stb.

A cs. és kir. szabadalmazott KÖSZVÉNY-SZESZ

általánosan klostereuburgi

GICHTFLUID

név alatt ismert (a rendőri egészségügyi laboratorium által megvizsgálva és a cs. kir. szabadalm. valamint a törv. bejegyzett védjegy által forgalomba bízott) valószínű különlegesség!

KÖSZVÉNY és CSUZ

test, izom és ideggyengeség, az egyes idegek bémulása, hát- és derékfájdalmak, altesti és a vastagbél görgeci, kolika fiamodások stb. ellen.

Ára fél üveg 50 kr., 1 nagy üveg 1 frt, postán 15 kr. rál több,

Főletét és postai szétküldés:

Hofmann A. gyógyszerár Klostereuburgi.

Főraktár Magyarországon részére:

Török József gyógyszerár, Budapest, kiraly-utca 12.

Továbbá kapható a következő gyógyszerárakban: Kassán: Wandraschek K. Győrött: Petri P. Szegeden: Barscsy K. Verszicen: Müller O. Trieszben: Pranden R. Eszéken: Bencs. J. C. Czernovitzban: Alti E. Brassóban: Kogler F. Temesvárott: Jahner C. Debreczenban: Dr. Rotschek Szabadban: Joz. Székesfehérvárott: Say Rész. Temesvárott: Jahner C. M. Klausmann és Albert, valamint az ausztr.-m. bir. legl. ügyvt. NB. Mindenkor csak a Klostereuburgi Köszvény-szész kerendő a tocv. védj. megtekintendő.